

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake peti vrste po 20 vin, za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Volilcem kmečke skupine.

Dne 8. januarja t. l. stopite volilni moške kmečkih skupin na volišče. V kmečki skupini ali IV. kuriji imamo spodnještajarski Slovenci tri poslance. Prežalostno znamenje za slovenske kmete bi bilo, ko bi si teli mandatov ne obdržali.

Nemci se sicer ne upajo vtikati v kmečko skupino, ker vedo, da je slovenski kmet korenina, ki se ne da po nemškem kopitu zvijati. Nemcem pa so prišli na pomoč nemškutarji, ki se bore malo brigajo za slovenskega kmeta, a radi bi ga Nemcem na ljubo preslepili. Kmeti volilni moške, ne dajte se od teh ljudi premotiti! Oni hočejo z lepimi, toda praznimi obljubami zvabiti le Vaše glasove za svoje kandidate, da bi potem s svojimi nemškimi zavezniki trobili v svet: Slovenski kmet se ne briga za svojo narodnost, on je volil naše moške ter je naš somišljenik. Svoje zaslužne voditelje črti, kakor jih črtimo mi, ker nam križajo račune pri našem lovu na slovenske duše.

Nemci so postavili dva kandidata, od katerih smo orehovskega Wratschkota že dovolj opisali, kakšen kmet in kakšen narodnjak da je. Ta bi naj bil protikandidat dr. Miroslav Ploju. Robičev protikandidat Ludovik Kresnik, je bil svoječasnno narodnjak, a se je dal zvabiti v nemščurski tabor. Mi moža nočemo obsojati, le obžalujemo ga, da je zašel na nemčurska pota, po katerih naši slovenski kmetje ne morejo in ne smejo hoditi.

Dasi se ni bati, da bi ta dva moža zmagala, bila bi vendar že to sramota za slovenske kmete, če bi jim dali sploh kaj glasov, da bi se po nemških taborih hvalila, kako nezavedni so še kmetje v narodnostnem oziru, ker volijo celo nemškutarje.

Časi so resni tako glede naše narodnosti kakor tudi kmečkega položaja. Nujna potreba je, da se oklenemo pri tej volitvi mož, ki gorko čutijo z našim narodom, saj potem jim mora biti tudi najbolj pri srcu naš kmečki stan, ki je cvet in steber slovenskega naroda. Vsekakor bodo imeli naši poslanci popolnoma drugačno srce z našim kmečkim stanom, katerega bodo zastopali, kakor bi imeli oni od nemškutarjev postavljeni kandidatje, katerim je le za zdražbo in baharijo, kakšno zaupanje da imajo med slovenskimi kmeti, dočim so v resnici pokorni služabniki onih nemškutarjev po naših trgih in mestih, ki bi rajši danes kakor jutri, da zgine slovenski kmet, ter da se ponemčijo naše pokrajine.

Kmečki stan pa bo ostal zdrav in nepokvarjen le dotlej, dokler živi v njem čut slovenske narodnosti. Nemškutarski kmetje so nam najžalostnejši zgled, kako bi se ne smelo kmetovati.

Nemščina in nemško gospodstvo ima v zgodovini našega kmečkega stanu prežalostne spomine. Nemški graščaki in njihovi ponemčeni „valpeti“ zadajali so stoletja kmetu trpinu krvave proge po hrbtu. Starejši naši kmetje še gotovo niso pozabili, kaj jim je bil graščinski in mestni nemški „škric“. Kdor se je hotel oblastni gospodi prikupiti, odiral je tembolj neusmiljeno slovenskega kmeta.

Zato pa je zavlada upravičeno sovraštvo slovenskih kmetov tudi do onih, ki so s pomočjo par priučenih nemških besed se z nemško gospodo bratili. To so bili takozvani biriči, o katerih je rekal slovenski kmet: „Birič je hujši kot hudič.“

Nasledniki teh biričev so tržki in mestni nemškutarji ter njihovi zavezniki. Tudi tem bi bilo najljubše, da zavlada zopet nemško tlačanstvo, ker bi bili oni po svoji prijateljski zvezi njihovi „valpeti“ nad slovenskim kmetom.

Naj Vas ne moti, ako ti ljudje povdarjajo, da so tudi oni kmetje. Med Vašim in njihovim kmetovanjem je razlika, kakor noč in dan.

Kdo pa se je potegoval za prostost slovenskih kmetov, kdo je pomagal tlako odpraviti, kdo je prisilil vlado, da je izdala za kmete oprostilne postave? Ne Nemci, ne nemškutarji in njihovi privrženci, temveč slovenski razumniki, ki so izšli iz kmečkega stanu, ki so ljubili svoj narod ter mu hoteli ohraniti kmečki stan, kot steber slovenskega ljudstva zdravega in slobodnega.

Nad 50 let že obstoji državni zbor. Slovenci v celi tej dobi nismo volili za kmečke poslance nemškutarjev, temveč požrtvevalne rodoljube, svoje sinove.

Ali se naj sedaj nakrat vržemo nemškutarjem v naročje na milost in nemilost. Ne, stokrat ne, slovenske kmete mora zastopati Slovenec, pravi prijatelj slovenskih kmetov. Ko bi imeli Slovenci za ta važen posel dovolj učenih narodnih kmetov, gotovo bi jih najrajši priporočali za poslance. Upajmo, da se do prihodnje volitve tudi to zgodi. Za sedaj pa se držimo naših pravih zastopnikov, ki so vendar stokrat boljši, kakor nemškutarji, če se ti tudi imenujejo kmete, pa so le bolj po imenu.

Naši narodni, slovenski kandidati so:

1. Vitez Hugo Berks za celjsko-brežjski okraj;
2. dr. Miroslav Ploj za ptujsko-ljutomerski okraj;
3. Robič Franc za mariborski okraj.

Vitez Berks se je žrtvoval za Slovence, voljno prenašal vsa zbadanja Nemcev ter delal in čutil vedno za Slovence. On je bil tudi zadnja tri leta kmečki poslanec v splošno zadovoljnost ter ostane tak tudi v bodoče.

Dr. Miroslav Ploj je zelo vplivna oseba v ministerstvu na Dunaju. Kot slovenski sin ni nikoli pozabil na svoj narod ter bo kot mlad, čil zastopnik zastavil vse moči v korist kmečkemu stanu in je tudi posestnik ter pozna iz lastne skušnje potrebe kmeta.

Profesor Franc Robič je star poslanec, katerega volilci že dobro poznajo ter mu docela zaupajo. Popolnoma smo uverjeni, da bo tudi v novi poslaniški dobi vedno delal z ostalimi slovenskimi poslanci za skupne koristi.

Slovenski kmečki volilci! Te tri moške-narodnjake Vam z dobro vestjo priporočamo za Vaše poslance. Zedinite vsi svoje glasove na nje, ter se ne dajte premotiti od nemškutarskega prilizovanja!

Narodni volilni odbor.

Centralizem in avtonomija

Te dni je zvenelo najčistejše veselje iz uvodnih člankov nemško-liberalnega časopisa. Največji sovražnik nemških centralistov, češko poljski avtonomistiški program je doživel ob čuten poraz ali vsaj občutno blamažo. Nemško časopisje trdi, da je avtonomistiška ideja za neko dobo ob veljavo, ker je pokazala, da ji nedostaja življenske moči. Če se naš nemški nasprotnik veseli ali če žaluje, je navadno nekaj hinavstva zraven, tiči za veseljem ali za žalostjo kakoršna koli postranska misel. Toda v najnovejšem slučaju ima nemško časopisje res precej vzroka, da se raduje.

Vlada je predložila deželni zborom za konški načrt o dokladi na državno zganjarino. Deželne finance so bile nujno potrebne zboljšanja, posebno bi bila nova doklada dobrodošla financam češkim, moravskim in nižjeavstrijskim, medtem ko bi ostale dežele ne imele dobička od njih, pa tudi ne izgube, ker bi jim bilo dovoljeno pobirati deželno doklado na zganje do tiste visočine, v kateri so jo pobirali doslej. Še prav posebno važnost pa je imela vladna predloga za deželni zbor češke kraljevine. Zgodilo se je namreč prvokrat, da se je obrnila vlada z davčnim zakonom naravnost na deželne zборе, medtem ko so se prej take zadeve obravnavale v centralnem parlamentu. Čehom, kakor trdnim avtonomistom, je do tega, da se kompetenca deželnih zborov kolikor mogoče razširi. Zato so z veseljem pozdravili vladino namero, ki je bila precej podobna nekaki koncesiji avtonomistiškemu programu, — pozdravili so jo s tem večjim veseljem, ker bi se z novo doklado zdatno zboljšale deželne finance: pridobile bi na leto skoro štiri milijone kron. Nam ni do deželne avtonomije; naš program zahteva narodno samoupravo, kajti deželna avtonomija bi izročila naše manjšine na Štajarskem in na Koroškem in ob sedanjih razmerah tudi v Istri brutalnim večnam na milost in nemilost, posebno zdaj; ko še nimamo popolnega in pravičnega jezikovnega zakona. Toda v tem slučaju bi bili privoščili Čehom to malo koncesijo njihovemu programu. Kakó škoda je, da se je vladina namera ponesrečila, se vidi iz neprikritega veselja, ki vlada v nemško centralistiškem taboru: in če se naš nasprotnik veseli, tedaj gotovo nimamo vzroka, da bi se tudi mi veselili.

Nemško časopisje pripoveduje na vsa usta, da se je okrepil in vtrdil centralistiški sistem. In mi vemo, kaj razumejo naši nasprotniki pod tem sistemom; čutili smo in še čutimo blagor nemškega centralizma na svojem lastnem telesu. Vse, kar more omajati in porušiti ta krivični, zastareli sistem nam je dobro došlo. V tem smo si s Čehi popolnoma edini, kajti ta sistem ne pomeni nič dru-

zega nego prevlado Nemcev in nemške birokracije, odvisnost slovanskih udov od nemško-birokratičnega "centralizma". To priliko, da se je ponesrečil poskus razširiti delokrog deželnih zborov, so porabili Nemci jako spretno, da kažejo na "pravičnost" in "neobhodnost" centralistiškega sistema. Dalmatinski deželni zbor je napravil s tem, da je odklonil vladno predlogo o deželni dokladi na državno zganjarino nemškim centralistom res veliko uslugo!

Mi iskreno obžalujemo to postopanje dalmatinskega deželnega zbora. Tembolj čudno in nerazumljivo je to postopanje, če se pomisli, da so sedeli tudi dalmatinsko-hrvatski poslanci v tisti večini, ki je bila sestavljena na podlagi avtonomistiškega programa in da so bili Blankini, Perić in drugi zavezniki čeških avtonomistov. Res je, da vlada v Dalmaciji splošno nezadovoljnost zaradi znanega kompromisa avstrijske in ogrske vlade, s katerim se je odločilo zidanje bosansko dalmatinske železniške zveze. Toda ne umevno je, da so pokazali zastopniki hrvatskega naroda v Dalmaciji svojo nezadovoljnost na način, s katerim niso škodovali vladi prav nič, pač pa so odbili od sebe nekdanje svoje prijatelje in zaveznike na Češkem ter ob enem napravili uslugo nemškim centralistom. Kako napačen je bil ta korak, se je lahko spoznalo iz ogorčenja v češkem deželnem zboru, ko je vladni zastopnik naznanil, da je vsled odklonitve v dalmatinskem deželnem zboru postala vladna predloga iluzorična. Popraviti se ta nepremišljen korak ne da več in ne ostane nam drugega, kot da ga iskreno obžalujemo.

Celjske in štajarske novice.

(Oddaja gozdnih dreves.) V svrhu pogozdovanja oddajo se od državnega gozdnega vrta v Celju eden milijon različne vrste iglastih dreves in sicer velja: 100 komadov belih smrek K 4—, 1000 komadov 2 letnih mecesnov K 4—, 1000 komadov 2 letnih belih borov K 3—, 1000 komadov 2 letnih črnih borov K 3—. Prijave za dobavo rečenih gozdnih dreves sprejemata o. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju, o. kr. dež. gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za poljudno pogozdovanje do 30. januarja, za jesensko pogozdovanje do 15. septembra vsakega leta. — Neimovitim gozdnim lastnikom oddajajo se gozdna drevesa brezplačno, to je: povrniti se morajo le stroški za izkapanje, zavitek in prevoznjo. Na kolka prostih prošnjah neimovitih lastnikov mora občinski urad izrečno potrditi njih neimovitost. Natanko naj se napovedo število in vrsta zahtevanih dreves, naslov prošnjika (pošta) ali železnična postaja, kamor se drevesca naj pošljejo.

(Magistratni pisarji — cestni napadala.) Pretečeno soboto zvečer so napadli magistratni pisarji brez vsakega vzroka naša mladeniča Zabuška in Pevca. Govorila sta na ulici slovenski, za kar ju je naskočilo več pijanih Nemcev; med njimi sta se obnašala posebno junaško magistratna pisarja Sonnenburg in Schalon. Napadeni Pavec bil je nakrat ves v krvi. Policaja ni bilo nobenega blizu, da se je izvršil napad v najbolj živahni ulici s silnim krikom. Sodisce bo govorilo zadnjo besedo. Zaradi napadov in pretepev tako pogosto kaznovani ljudje, kakor so celjski magistratni pisarji bili bi v drugem mestu že davno pod policijskim nadzorstvom, a v našem proslulem Celju pa je takorekčje policija pod komando in vplivom teh pretepecev. Škandal!

(Odlikovanje.) Presviti cesar podelil je za služno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje g. nadučitelju Josip Vidicu v Št. Pavlu v Savinjski dolini.

(Imenovanje.) Pravni praktikant pri mariborskem okrožnem sodišču g. Ambrož Petrovič je imenovan avskultantom.

(Osebnosti.) Profesorji na mariborskem učiteljskem gg.: Franc Horak, Franc Robič in Luka Lavtar so pomaknjeni v 7. činovni razred.

(Umrli je) župnik g. Janez Bergles v Artičah, Zadela ga je kap. Pogreb je bil v petek ob 9. uri. N. p. v m!

(Vlak je povelil) blizu kolodvora Pesje pri Velenju dne 29. m. m. dragonarja Jakoba Božiča, doma iz Šoštanja. Vojak je bil baže močno vinjen ter je obležal na progi. Strojevodja ni mogel ležec zaradi goste megle pravočasno opaziti. Močno ranjenega prepeljali so v bolnišnico v Slov. Gradec, a upanja ni, da bi okrevl.

(Čudno!) Iz Rečice se nam piše: "Dne 26. t. m. zvečer je šel obrtnik Vid Perehlin na Rečici v Zgornji savinski dolini iz krčme domov. Za njim sta se pripeljala kaplan g. Kostanjevec in vodja "konzuma" Zorko. P. — jih je pozdravil s klicem: "Živio Hribar!" V tistem hipu sta skočila kaplan in Zorko raz voz, navalila na P. — in ga tako pretepla, da je onesveščen obležal na cesti." Kazenska obravnava nam bo stvar pojasnila.

(Kako se je delala ljudska volja za Židmarja) potrdita nam še posebno nastopna dva popravka. Prvi popravek se glasi:

Slavnemu uredništvu "Domovine".

Na temelju §. 19 tisk. zakona zahtevam z ozirom na celjske in štajarske novice "Grdo orekovanje" in "Iz Rajhenburga", priobčene v Vašem listu šte. 95 in 97, z dne 4. in 11. dec. l. 1900, da objavite na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

1. Ni res, da sem pisal v "Slovenca": Čobal! Ta torej roma z Vami, gospod Hribar! Hri-

se glasi kot nekaka sveta himna. Skozi okna močno razsvetljena pada žar na zasnežene ulice in nad zimsko, sijajno sliko se razpenja temnobelkast nebeški obok posut z maožico iskrih se zvezd.

Velečastno, zategnjeno odmeva glas zvonov. Ljudje hite k polnočnici. Vsakdo pusti doma bolečine in skrbi. Cerkev je vsa razsvetljena od gorečih sveč. "Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so svete volje!" se glasi na ustih in v dušah vernikov in njih srca so polna radosti in veselja. O, kakšna razlika je med ono pesmijo o podjarmljenem narodu ter med himno, s katero so angelji pozdravljali rojstvo Izveličarja!

Nisem znal moliti. Pripognil sem svoja kolena pokorno pred Najvišjim, toda v srcu, tem razboljenem srcu ni bilo miru. Priznavam svojo slabost. Ta pesem o podjarmljenem in ponižanem narodu je premagala vse druge občutke. Odšel sem čez nekaj časa ven in za menoj krdelo pobožnih vernikov. O Bog, kako so srečni! Zadovoljni, napolnjeni z radostjo ter z onim mirom v duši, katerega svet ne more dati, so se vračali iz cerkve. O, kako jim zavidam, tudi jaz hočem zmerom prositi za oni mir, ki ni od tega sveta, a po katerem vsi tako koprimo.

(Konec prih.)

LISTEK.

Iz življenja sanjača

(Iz slovaškega prevel — kl —)

V starih, zarumenelih listinah sem našel naslednje, dandanašnji že ne baš najmoderneje misli — v dnevniku nepoznanega pisatelja. Podajem jih tu v prepisu.

Dne 24. decembra 18

Enkrat sem se težko pregrešil zoper svoj narod. Obupal sem nad njim.

Sedim pri mizi. Hladna, mračna soba. Na mizi gori tenka sveča, nalik svetilki iz orehove lupine. Čitam knjigo pesmij, katero mi je posodil prijatelj. Pomlad, erotični občutki mladosti, krasote prirode, oblaki, hladna zemlja, ljubezen, vse se je vrstilo v knjigi, kakor slike v kalejdoskopu. Bledo lice mi oživi, oko zaiskri, saj sem vedno tako rad letal v oblakih in hladna, kamenita zemlja mi je bila zmerom nadležna.

Že sem na koncu knjige. Pesem za pesmijo sem skoro pogoltnil. Ta pesnik, o to zlato srce in razumna glava, uprav kakor bi bil iz mojega srca zajemal te dragocene misli. Škoda samo, da jaz tega ne znam izraziti tako kakor on, da nekdo drugi meče mrežo v globel moje duše, da on nosi na beli dan to, kar je imetje moje duše in dete mojega lastnega bitja.

Toda evo, tu je še edna pesem. Dobro; prečitam tudi to. Kakšno nasprotje! Tam je pomlad, ljubav, petje: tu pa razjarjenje, žalost, obup in klic na pomoč. Pesnik poje o svojem, v sužnosti živčem narodu, o njegovem ponižanju in vsaka beseda je glas zvona, je ognjen vulkan neizrekljive bolesti. Kakor bi mi s kladvom bil ob prsi; kakor bi mi ukradli vse to, od česar sem bil živ; kakor bi mi dušo, to sanjavo, bogato mojo dušo hoteli živo pokopati v grob!

O, neizrekljivo stališče! Občutki hlapčevstva, suženstva, težkega upora! Oveje me strpeni veter. Duša se mi je postarala, umrla, samo iz teh oči je zrla enkrat neizrekljiva bolest, a potem veliko, globoko sovraštvo. Zagledal sem se v temne, tajnostne gore in tam v ozadju sem videl to mrtvo, nemo ljudstvo, robotajoče ondi na hladnih skalah, klicajoče pomoči raz teh hladnih skal! O, razumem bolečino pesnikovo, trpim, osramočen sem tudi jaz!

Razburjena kri mi sili v glavo, zmerom močneje. Vén iz teh bednih, hladnih sten! Ledeni veter naj ohladi moj duh, vén na mraz, vén med ljudi! Saj vendar zunaj ni tako grozno. Ljudje s smehom na ustnicah hodijo po ulici. Praznik rojstva Odrešenika sveta s svojimi močnimi pojmi dela vtise v naši duši. Podležje jim slaboten in celo zloben človek. Podlegajo starci, otroci, možje. Sijajno je zunaj. Odmev zvonov

bar in Čobal sta naredila skupen shod. Res pa je, da v tej volilni dobi niti črke nisem pisal v "Slovenca".

2. Ni res, da so vsi trije obdajni (rajbenburški) duhovniki hodili celo ob burji in dežju ponoči od hiše do hiše delati "ljudsko voljo", res pa je, da je eden duhovnik agitiral, in ta nisem bil jaz.

V Rajbenburgu, dne 16. dec. 1900.

Jožef Vodošek, kaplan.

Mi ostanemo seveda pri svojih prvotnih nazorih, kajti najmanj 10 naših mož je slišalo na shodu v Rajbenburgu iz ust g. kaplana Vodoškega iste besede, kakor smo jih par dni pozneje čitali v "Slovenca". Sicer pa ni lepo, da g. Vodošek noče deliti s svojim župnikom g. Cerjakom slave, da sta cele noči ob burji in dežju agitirala za Žičkarja. Sedaj zvalja vse "zasluge" na svojega župnika.

Se bolj smešen je drugi popravek, ki se glasi:

Slavno uredništvo "Domovine" v Celju.

Na vaše poročilo v Domovini dne 28. dec. l. l. št. 101 z napisom: "Žganje — hudičevo olje, volilni pripomoček Žičkarju, prosim, sklicuje se na § 19 tiskovne postave od dne 17. dec. 1862. da sprejmete v prvi prihodnji številki sledeči popravek:

Ni resnica, da sem na dan volitev volilnih mož za V. kurijo delal "ljudsko voljo" z več steklenicami žganja. Volilci so volili celo pravo voljno, in še le po končani volitvi se je z dobrim "domačim" živjot napilo izvoljenima možema.

Koprivnica, dne 29. dec. 1900.

Janez Prešern, župnik.

Nam se ni poročalo, kakšne vrste je bilo "hudičevo olje", s katerim se je delala v Koprivnici "ljudska volja". G. župnik nam je blago volil pojasniti, da je bilo "hudičevo olje" — do macega pridelka. Pa da le peče in dela svoje nčinke. Hudič se gotovo lahko smeji, da mi pomagajo "fabricirati" olje tudi v koprivniškem farovžu.

(Nestrpnosti so se že pričele.) Iz Korzega se nam piše, da se je začela nestrpnost proti tržki inteligenci. Nedavno je bil občni zbor bralnega društva, katerega združujejo po večini tržani, ki plačujejo po kroni mesečnine. Umevno je, da so imeli tržki razumniki tudi svojega predsednika, in sicer narodnega odvetnika g. dr. Fr. Pikla. To pa ni ugajalo kaplanu in njegovim stanovskim tovarišem. Kaplan si je vtepel v glavo, da mora on postati predsednik, ter je v ta namen pripeljal od vseh strani privrženec k občnemu zboru, kakor da bi se šlo za — Žičkarjev mandat. Ta gonja ni pravična. Kam pridemo, ako se hujša kmeta proti tržanu in nasprotno. Tudi ni najmanjšega vzroka za nezadovoljnost s sedanjim predsednikom bralnega društva. Pod prejšnjim predsedništvom je zabredlo društvo v dolgove, sedanjí odbor pa je tako vrlo gospodaril, da je vse stare dolgove poplačal ter zapustil še precejšnji prebitke. Zato pa le bolj soditi z razumom, kakor pa s strankarskega stališča.

(Bralno društvo pri Kapeli blizu Radgone) ima dne 6. januarja t. l. redni občni zbor z običajnim sporedom. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Orehovski prerok Wratschko.) Kakor zveemo, namerava se ta hlevski, najžalostnejši kandidat spustiti v nedeljo dne 6. januarja t. l. celo v ljutomerski okraj v Bučevce, dražito slov. volilce. Vse to pa misli storiti tajpo, in to zato, ker so ga splačale dosedanje njegove komedije, kjer so se mu kmetje v obraz smejali in oziroma tudi podili, zato pa dela to tako tiho, da bi prišlo le par njegovih privrženec in bi mogel reči, da je napravil vsaj eden shod. Mi murskopoljski kmetje ga pričakujemo, le prvi naj Wratschko, da si ga ne privoščimo še bolj, kakor vrli Šmarčani in vrli kmetje iz drugih okrajev. Toraj pozori.

(Hum pri Ormožu.) Obdajsko društvo v ormoški okraj ima dne 6. t. m. v običajni shodi v Ormožu svoj običajni občni zbor ob pold. 11. uri predpoldan. Predava g. nadučitelj Anton Vavčnik o poučevanju po oddelkih v ljudski šoli. Šola seja 1 uro poprej. Vsi družni člani so prijavljeni.

(Hum pri Ormožu.) Dne 30. decembra t. l. izvolil se je županom v naši občini kmetovalec g. Matija Ivanuša, ker je vsled starosti odstopil dosedanjí župan g. Andrej Praprotnik.

(Bralno društvo pri Sv. Antonu v Slov. gor.) ima v nedeljo t. j. 13. januarja 1901. l. po večernicah svoj redni občni zbor z nabiranjem udov in izvolitvijo odbornikov. Ob ednem vrši se veselica s petjem in gledališko igrjo. Prosta zabava je potem v gostilni g. Alta. — Dragi domačini in tujei ne ustrašite se truda, ampak prihitite na grič v Slov. gor. polnočevilno. Pokažite, da se pretaka po vaših žilah kri slovenska, da ste dragi sini in drage hčere mile naše domovine in da ste vneti za narodno stvar. Pridite torej vsi stari in mladi, žal vam gotovo ne bode. K obilni udeležbi vjudno vabi odbor.

(Hudobna roka) je na novoga leta dan užgala hlev in pekarno g. And. Pernata v Sv. Lovrencu nad Mariborom. Goreti je pričelo ob 10 uri dopoldne. Le vztrajno, uzočno marijvemu občinitvu gre hvala, da uničujoči element ni upepelil tudi hušnega poslopja. Škoda je nad 8000 kron. Prizadeta je narodna rodbina. Po milojemo.

(Mariborski zdravniki) so dobili sledeči honorarski tarif: 1. Za ordinacijo v zdravniškem stanovanju ne manj kot 1 do 2 kroni. 2. Za obisk bolnika v mestu ne manj kot 2 do 4 kroni. In za vsak nadaljni poset razmeroma po določenih. 3. Za nočni poset (od 8 zv. do 7. zj.) najmanj dvakrat tolikšno vsoto kot po dnevu.

(Cesar na gornještajarskih lovih) Dne 28. m. m. ustrelil je naš cesar blizu Radmerja 6 sin in ednega belega (planinskega) zajca.

(Vlaka skupaj trčila) Dne 1. t. m. trčil je poštni vlak ogrske državne železnice v tovorni vlak na južnem kolodvoru v Gradcu s tako silo, da se je razpadel. Voz tovrstnega vlaka, ki pa jih je poštovanih, izanjen je le eden uslužbenec.

Volilno gibanje

Volitev za V. skupino bila je dne 3. t. m. skončana. Izvoljen je prejšnji poslanec g. dekan Žičkar z veliko večino: 164 glasov. Dragotin Hribar dobil je le 140 glasov, Čobal 56 in Wissenjak pa 44 glasov. O tej volitvi spregovorimo še kasneje.

Jan. Wissenjak, kandidat za peto kurijo in "Stajerc" alias "giftna krota"

Če je še kdo dvomil o tem, da so naši narodni odpadniki nedosežni hinavci, lažnjivci in obrekovalci, zadnji "Stajerc" z dne 30. decembra 1900 — št. 14 — koji pa smo že dne 28. decembra 1900 dobili v roke, — mora takemu dvomljivcu odpreti oči. Pod naslovom "Lopovstvo" popisuje shod, kojega je priredil kandidat Slovencev g. dr. Ploj pri Sv. Lorencu na D. p., na tak zviti in hinavski način, da še kaj takega tudi v židovskih listih nismo doživeli. Evo vam dokazov!

V dopisu trdi, da je bil shod sklican ob 2. uri popoldne na Stefanovo. To je laž. Shod je bil sklican na 3. uro popoldne po končani popoldanski službi božji. Slovenci so tako poštení, da ne sklicujejo shodov v bližini cerkve med cerkvenim opravilom.

Neresnica je, da je čakalo g. dr. Ploja 150 volilcev zastonj.

Volilci iz Sv. Lorenca so bili večinoma pri večernicah; in te so se končale ob 3. uri popoldne, ob kateri uri je g. dr. Ploj točno zborovati pričel.

Laž je, da je naš kandidat g. dr. Ploj vedel, da bo prišel Wissenjak njemu, Ploju, ugovarjat. Wissenjak je bil in je še kandidat za peto kurijo, g. dvorni svetnik pa kandidat za četrto kurijo. Ta dva si nista nasprotnika, in Wissenjak torej ni prišel nasprotnemu kandidatu ugovarjat, ampak le edino iz namena, g. dvornemu svetniku prouzročiti škandal in delati zgago. Radi tega je tudi tolpo pijanih Brežanov in Strahove blapce ter Ornigove pomagače s seboj vzel, ki se niti za četrto kurijo nimajo volilne pravice.

St. Lorenčani so imeli popolnoma prav, če so svojo hišno pravico varovali in to drhal na

zrak posadili, potem pa spodili proti Ptuj. Taka sodrga ne spada v pošteno družbo.

Laž je, da se g. dr. Ploj ni upal v zborovališče.

On je ob 3. uri prav mirno pričel svoj govor in ga tudi končal brez vsake ovire. Vsi poslušalci brez izjeme so mu viharno pritrdjevali. — Laž je, da so kmetje ob četrt na 4. uro popoldne prosili Wissenjaka, naj otvori shod. Kmetje iz Sv. Lorenca so se srtačovali tiste poživinjene sodrge, v kateri se je Wissenjak dal pro forma izklicati predsednikom zborovanja.

Ker na zahtevanje občinskega predstojnika Wissenjak in njegova tolpa ni dala miru in ker so nekateri predrzneži te svojati proti našim agresivno nastopili, se je začelo med poslušalci Wissenjaka peščikanje. Občinski predstojnik je dal Wissenjaka in njegovo sodrgo poriniti iz hiše in na zrak posaditi, še predno je g. dr. Ploj s svojimi tovariši prišel na zborovališče.

Ob četrt na 4. uro je Wissenjak že gologlav precej urnih krač bežljal proti Apačam in se mu je vse na glas smejala; poštenjši izmed njegove družbe pa so prosili, ako smejo poslušati predavanja g. dvornega svetnika dr. Ploja. To se jim je dovolilo pod pogojem, da se pošteno obnašajo.

G. dr. Ploja ni nikdo motil.

Stavilo se je pa nanj več interpelacij, na katere je dal primerna pojasnila.

Laž je nadalje, da je med govorom nekega kmeta Zdravca iz ormoškega okraja pridrvla cela tropa s palicami oboroženih pijanih fantov in pograbila starega moža Wissenjaka. Res pa je, da je Wissenjak, ko je po njegovem izzivanju in napadanju na duhovnike in neduhovnike postal položaj za razgrajače kritičen, se tako urno pobral iz hiše, da je pozabil svoj klobuk s seboj vzeti. Pa vsi njegovi tovariši se baje pijače niso poplačali gostilničarju.

Laž je, da je bil kateri kmet poškodovan in da je tekla kmetjska kri. Če se pa z Ornigovimi pomočniki ni ravno nežno ravnalo, je to umevno. G. Ornig je župan ptujskega mesta in ima tudi opravljati opravila politične oblasti v Ptuj. On je tisti javni organ mesta Ptuj, ki ima skrbeti za javno varnost. On vsaj tudi proti ptujskim Slovincem jako strogo opravlja svoj posel. Tem nerazumljivejšo se nam zdi, če njegovi ljudje in pomagači v bližnjih občinah razgrajajo proti c. kr. dvornemu svetniku. On sam je baje z urednikom "Pettauer Zeitung" Kalchbergom v sosedni vasi — Mihovci — v neki gostilni čakal na poročilo o izidu te borbe.

To se bode moral na merodajnem mestu povedati in pripomniti, da je g. I. Ornig dekoriran tudi s Fran Josipovim redom.

Laž je, da se je pri Sv. Lorencu na D. p. na Stefanovo od doktorjev (!) prelivala kmečka kri.

Res pa je, da so nekateri spremljevalci g. dvornega svetnika, že nameravali v šoli pričeti zborovanje, če gostilničar g. Finžger ne spravi ob določeni uri shoda nepovabljenih razgrajačev iz obljubljenega zborovališča.

Ptujskim gospodom in posebno tistim c. kr. uradnikom, ki pošiljajo Janez Wissenjaka v boj proti našemu kandidatu g. dvornemu svetniku dr. Ploju, moramo jasno in točno reči, da so oni moralni prouzročitelji vsega škandala, da so oni odgovorni za kri, ki je tekla.

K sreči ni bila kmetjska kri, ampak kri postopačev in pouličnjakov. Odkrito bodi povedano, da vsi Šentlorenčani kakor tudi ptujski spremljevalci g. dr. Ploja že z zanimanjem čakajo, kaj bode dognala kazenska sodnija.

G. Kronasser in dr. Torggler, naša kazenska sodnika sta lahko vesela na ta fulminanten slučaj.

Sleparija in humbug nemških in nemčurških Ptujčanov preseda že našemu najbolj priprostemu in najmanj zavednemu kmetu.

Ni li ljudstvo z opravičenim ogorčenom nad lumparijami teh ptujskih mogotcev! Oai namreč po slaboumežih a la Wratschko, Wissenjak in Zdravec in drugi zmiraj trobijo: "Kmet naj kmeta voli, proč s farji in dohtarji!" sami pa si izvolijo za poslanca odvetnika dr. Wolffhardta na Dunaju. Mar mislite, da je naš kmet tako zabiti, da ne izprevidi, kake oslarije premleva "Stajerc" (giftna krota), če v ednomer trdi, proč s farji, proč z doktorji? O ta pesem ima prozoren namen; slovenskemu kmetu hočejo

vsiliti poslanca, ki bi bil podlaga Wolffhardtovi in Schönererjevi peti, ki bi nasproti njihovu poslancu ne imel nobene svobodne volje.

In končno! Kaj pa Wissenjak, Wratschko in Zdravec tožijo o žalostnem gmotnem stanju našega kmeta?

Pravijo, da so sami kmetje in da jim slabo gre.

Odkod pa jemljejo denar za potovanje od Velike Nedelje v Ormož, od Ormoža v Jurovec, od Jurovca v St. Lenart, od St. Lenarta v Smarje, od Smarja v Rogatec, od Rogatca v St. Lorenca D. p. i. t. d.? Odkod vzamejo denar za agitacijo in za pijačo svojih kortešev? Drugi kandidati morajo v svoj žep segniti, če pripravijo kak shod. Ti morajo imajo pa svojega posebnega — blagajničarja, ki plačuje; v Smarjah je baje iz strahu pred časom odkuril. Dvojno je mogoče: če trosita Wissenjak in Wratschko te velikanske vsote iz svojega žepa, ne moreta govoriti o kmetijski bedi; če pa gre vse to na tuji račun, sta ta dva pošteni vdinjana in plačana za nepošteno na mene, torej „neodvisna“ moža.

V vsakem slučaju ne zasluži drugega, kakor da se jima dá brca pod nos in da se od podita kakor kužek od poštene slovenske biše.

B. ti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!

Druge slovenske novice.

(Osebnost.) Okrajni komisar kranjske deželne vlade baron Rikard Apfalter pl. Apfalter, ki je dodeljen upravnemu sodišču na Dunaju, imenovan je pristavom svetovalnega tajništva.

(36 javno žrebanje ljubljanskih srečk) se je vršilo v prostorih mestne blagajne dne 2. t. m.

(Graščina Rakovnik) pri Ljubljani je kupilo „Društvo za zgradbo zavetišča in vzgoje vališča v Ljubljani“. V ta zavod bodo vzprejemali izpuščene in zanemarjene dečke, upravljali pa ga bodo Salezijanci. Graščina obsega grad, gospodarska poslopja in 17 orolov zemljišča.

(V Železnikih) je umrla gđ. Ana Rekar, učiteljica v mladostni dobi 22 let.

(Dva utopljenca) otroka in mater, 35letno M. Starič so našli pri Veliki Loki blizu mosta čez Temenico na Dolenjskem. Samomorilka je mati petero neodraslih otrok.

(Mesto nadučitelja) je razpisano v Čerkjah pri Krškem, v Veliki Dolini pa mesto učitelja.

(V Novemestu so zdaj brez hotela.) Dosedanji hotelir Schwarz, ki ga je imel v najemu, je umrl, a drug najemnik se še ni oglasil. Schwarz je bil koroški Nemec. Želeti bi bilo, da ga prevzame kak slovenski podjetnik, ali da se osnuje v ta namen akcijsko društvo.

(Pomaknjen je v 7. činovni red) profesor na celovski gimnaziji naš rojak g. dr. Jakob Šket.

(V Svečah in Pokrčah) na Koroškem ste bili razpisani dve učiteljski mesti, ne da bi se zahtevalo znanje slovenščine, dasi obiskujejo dotični šoli izključno slovenski otroci.

(Celovška podružnica) nemškega „Schulverein-a“ je dala šoli v Ločah raznih knjig v vrednosti 60. kron.

(Delo za progo Gorica-Ajdovščina) se prične sredi januarja. Stroški bodo znašali 4 milijone kron. Proga ima biti l. 1902 že dodelana in predana prometu.

(„Živio Kristus“) je kričal J. Kavčič, klerikalni kričar na shodu v Dornbergu. Zagovarjati se je moral vsled tega pred sodiščem.

(Italijanski značaj Istre) Na kak način bi se irredentovci radi polastili isterske pokrajine in jej pritiskali pečat italijanstva, o tem so nam najžalostnejša priča dogodki iz sedanjih državnoborskih volitev v tej pokrajini. O tem samo eno primero iz volilnega okraja bujskega. V tem okraju, ki šteje 18.500 prebivalcev, so zmagali Italijani z vsemi volilnimi močmi in vendar v celem okraju niti ni 3000 pravih Italijanov, vse drugo so Hrvatje in Slovenci. A kaj je pisal „Piccolo“ glede narodnosti onega prebivalstva? Trdil je, da med vsemi 18.500 prebivalci je samo 501 Slovenec, 44 Hrvatov in 15 Nemcev, vse drugo pa so pristni Italijani; te številke najbolj dokazujejo narodni značaj tega okraja itd. Resnica in sicer žalostna resnica pa je le, da tava ono ljudstvo v najgloblji politični temi in nevednosti, katero nevednost

irredentovci umetno vzdržujejo in si jo izkoriščajo na način, da prebivalce celih vaših tega okraja menijo nič tebi nič vpisujejo kakor — Italijane. — Taki so nasledki narodne nezvesti, katere nas Bog obvaruj!

Dopisi.

Sv. Martin v Rožni dolini Dne 16. grudna imelo je naše bralno in pevsko društvo občni zbor, katerega se je udeležilo nad 70 do 80 mačinov; v veliko začudenje smo pogrešali nekaj takih udov, koji so v prvi vrsti poklicani delovati na izomiko in obrazbo našega naroda; a šlo je brez njih tudi gladko. Ako mislijo, da je bralno društvo samo „šport“, naj jim bo, a mi smo ravno nasprotnega mnenja. Društveni predsednik pozdravi navzoče, ter poroča na to o društvenem delovanju v letu 1900. Društvo se je krepko razvijalo, doseglo svoj smater, kojega si je zapisalo pri ustanovitvi na svoj branik ter napravilo znaten korak naprej. Prečitalo se je nad 1320 poučno zabavnih knjig in časopisov. Priredilo je tekmo ravnokar pretečenega leta ljudsko slavnost v proslavo Slomškega z gledališnimi predstavami, petjem, govori, tombolo itd.; ter se udeležilo po pevskem zboru velike Slomškove slavnosti na Ponikvi. Gospod Ivan Križan poroča o gmotnem stanju, iz kojega razvidimo, da ima društvo 4 K 30 v preostanka. Društvo si naroči za prihodnje leto 3 iztise „Domovine“, 3 iztise „Slov. Gospodarja“, 2 iztise „Domoljuba“, 1 iztis „Kmetovalca“ in na „Družbo sv. Mohorja“.

Na to povzame besedo č. g. župnik ter nam v jako zbranih besedah govori o naši lepi domovini in o domu. Marsikateri je povzel iz strokovnjaško sestavljenega govora obilo zlata vrednih mihljajev, koje bude potem umno porabil v svoj prid.

Za prihodnje društveno leto se je izvolil tale odbor: G. Ivan Kvac, učitelj, predsednikom; č. g. Alojz Kos, župnik, podpredsednikom; g. Ivan Križan, poštar, blagajnikom; g. Anton Lajnsič, nadučitelj, tajnikom; Janez Videnšek, Anton Dirnec, Jurij Podgoršek in Janez Apoteker, odborniki.

Odbor izreka vsem dobrotnikom našega društva najiskrenejšo zahvalo na podaritvi knjig, posebno pa č. g. župniku Kosu, prof. Skočirju, prof. Brežniku, prof. Bezenšku, č. g. kaplanu Lajnsicu itd. ter se nadeja, da mu bodo tudi v naprej velikodušni podporniki.

Žalec, dne 26. decembra 1900. Na učnem potovanju skozi Evropo videl je poljedelski pozvedovalec Mr. David G. Fairchild, Agrikultural Explorer, Washington, v Žatecu na Češkem hmelj iz Savinjske doline, kateri mu je tako ugajal, da je svoji vladi brzojavno potem naznanil, da bode na potu v Egipet obiskal tudi Savinjsko dolino. Dne 21. decembra 1900 bival je v Žalcu; hmeljarsko društvo dalo mu je vsa potrebna pojasnila. Ogledal si je tudi naše sušilnice ter si vzel vzorce treh vrst hmelja, o katerem se je opetovano izrekel prav laskavo.

Zanimal pa se je tudi za neko vrsto fižola, katero je videl pri gosp. Hausenbichler ter vzel seboj večji uzorec, da bode to vrsto fižola doma saditi poskušal.

Pri gospodu Vinko Janiču videl je na mizi nekaj praznih makovih bučic, od katerih je takoj vzel tudi seme za vzorec seboj ter je natanko izpraševal, ali je sajenje maka v Savinjski dolini razširjeno, čemu se rabi mak itd.

Naši kozolci bili so mu nekaj popolnoma novega; ko se mu je razložil njih pomen, uvidel je njih praktičnost ter si je fotografiral tri.

Amerikani, kateri so nam itak v vsem naprej, prihajajo med nas in poskušajo se od nas posnemati, kar imamo dobrega in koristnega; — kedar se bode pač obratno zgodilo?

Iz Gornjegograda. (Zborovanje učiteljskega društva za gornjegrajski okraj.) Dan 3. decembra 1900 je bil znamenit dan za trg in šolsko občino Ljubno; kajti ta dan se je blagoslovila na slovesen način nova šola. Ta redka slovesnost je je popisana v 99 številki „Domovine“, jaz pa hočem popisati zborovanje v novem šolskem poslopiju.

Vkljub slabemu vremenu zbralo se nas je precej tovarišev in tudi večje število gostov smo

med v prvi sredini, ki so s tem pokazali, da radi gredo v naše društvo in se zanimajo za naša dela.

Ob dolženi uri 1.2. popoldne odprl predsednik društva, nadučitelj kvačarijski gospod Terčak zborovanje, povdarjajoč, da je naše društvo zborovalo že v raznih šolskih poslopijih in v drugih privatnih hišah, da celo v borni planinski koči (v Gornjegrajski koči na Menini planini), a danes pa zboruje v kranjski novi tavnokar odprti in blagoslovljeni palači. Ta nova šola je dokaz, da so ljubenci vneti za izobrazbo svojih otrok, ta nova šola je pa tudi lahko ponos ljubenskega trga. Slava onim možem, ki so se trudili za stavbo tega krasnega poslopija!

Na to pozdravi vse navzoče, posebno c. njene goste (Dame: Bradaška, Lörger, Kelc in Wudler ter gospode: c. kr. gozdna uradnika Srnc in posestnik Časl.).

Tajnik g. Strmecki prečita zapisnik zadnjega zborovanja, kateri se odobri.

Naslednja točka sporeda je bila: „Domača in šolska vzgoja sploh, nje vrline in kako naj jo učitelj povspešuje“. Govoril je g. Burdian, šolski vodja v Šmihelu pri Mozirju, jako zanimivo in v izbranih besedah. Ker se je referent naprosil, to predavanje priobčiti v „Domovini“ — da pride v širje kroge — ne hodemo sedaj obširneje omenjati o tej razpravi, ki je vsem navzočim zelo ugajala.

O letošnjem zborovanju „Zaveze“ je poročal delegat g. Praprotnik iz Mozirja in nam povedal marsikatero zanimivost izza kulis — kar nismo čitali v dotičnih časniških poročilih. Na predlog g. Žagarja se je izrekla obema letošnjima delegatoma iskrena zahvala, da sta zastopala naše društvo pri zborovanju „Zaveze“, posebno pa še g. Praprotniku za poročilo.

Blagajnikovo poročilo kaže prebitka 20 K 44 v. Računska pregledovalca gospoda Burdian in Kocbek sta pregledala račune, ki so bili v lepem redu.

V novi odbor izvoljeni so bili sledeči gospodje: predsednikom Terčak, Sv. Frančišek Kvačarij; namestnikom in blagajnikom Wudler, Ljubno; tajnikom Strmecki, Sv. Frančišek; odbornikom Kocbek, Gornjigrad in Žagar, Gorica.

Pri slučajnostih in nasvetih se je razpravljalo o napadih na naše društvo, na nadzornika glede konference v Mozirju in na posamezne učiteljske osebe v „Slovenskem Listu“. Naše učiteljsko društvo na take surove napade ni smatralo vredno odgovarjati, ravno tako posamezne učiteljske osebe ne — ker jih napadi v takih listih, kakor je „Slovenski List“ in pa „Slovenski Gospodar“ nikakor ne morejo žaliti. Pač pa je jako žalostno, da je med nami oseba, katera nosi vse, kar mi med seboj zaupno govorimo, našim nasprotnikom na nos. Po dolgotrajni debati se je končno soglasno sklenilo, dotično osebo, ki je bila pri zborovanju navzoča, izključiti iz našega društva. To smo storili z obžalovanjem ali ni drugače mogoče, če hočemo še z naprej varovati ugled našega stanu.

Po zaključenem zborovanju ostali smo še nekaj časa v veseli družbi naših prijateljev in prijateljic.

Opomniti je še, da je pristopil g. Časl iz Radmirja kot podporni član našemu društvu in to kot prvi podpornik. Da bi našel obilo posnemalcev!

Iz Dunaja. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je imelo nedavno svoj 13. občni zbor v dvorani „Slovenska Beseda“. Po pozdravu predsednika g. Pukla, poročala sta gg. tajnik dr. Vidic in blagajnik dr. Seshun o delovanju društva l. 1899/1900. Društvo je v vsakem oziru napredovalo. Natančnejša statistika izide v kratkem. Pregledovalca računov gg. dr. VI. Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorni svetnik in amanuensis dvorne knjižnice dr. J. Mantnani, sta pregledala knjige in blagajnico in našla vse v redu. Blagajniku g. dr. Seshunu je občni zbor izrekel posebno zahvalo za trudoporno delovanje. Odboru se je podelil absolutorij. Toplo zahvalo izrekel je zbor slovenski žurnalistiki, sl. dež. zboru kranjskemu, sl. posojilnicam, osobito „Posojilnemu in hranilnemu društvu v Ptuj“ za izdatne podpore. Mej onimi, ki so za društvo pobirali, so imeno-

vati: Gg. poslanec V. Pfeiffer, Franc. Dörmann v Mariboru, dr. E. Valčić v Rudolfovem, dr. J. Rosina v Ljubotineru, gospica Mica Teller, učiteljica v St. Vidu, pri Ptuj, G. J. Schwenker je iz zapuščine umrlega slovenskega pesnika, F. Ketteja, društvu poslal zbirko svojih Večernikov, so poslali: g. Anton pl. Sušič, in kr. pokrovnik v p. v Celju, gosra Ana Sabotnik, Abram v Trstu, gospa Pavlina Pak v Ljubljani, G. dr. Henrik Tuma, dež. poslanec in odbornik se pristopil k društvu kot ustanovnik. — Pri volitvah je bil predlog g. dr. Seshun, da se izvolijo predsednik g. Jakob Puki bil oglašanje zopet izvoljen predsednik. V odbor bili so izvoljeni: I. podpredsed. dvorni svetnik g. dr. Fr. Ploj, II. podpredsed. Ant. Simončič, I. blagajnik g. dr. Seshun, II. blag. g. dr. I. Babnik, I. tajnik g. dr. Vidic, Fr. II. tajnik g. Iv. Zuzar in gg. Fr. Jančar, Z. Sefin, Pregledovalni gg. Iv. Trnovec, višje sodnje svetnik, dr. Janko Hecvar, odvet. kand. dr. J. Mantuani, amand. ansis. Pregledovalcev namestniki gg. Jakob Bratkovič, Al. Karba, Jos. Premeru, odb. namestniki: gg. dr. M. Murko, dr. Iv. Povšič, dr. Anton P. Možič. Društvena pisarna je: Dunaj, I. Singerstr. 7.

Politični pregled.

(Dunajski Čehi) v zvezi z drugimi Slovani so tudi postavili kandidate za državni zbor, a mestni magistrat, njemu na čelu krščansko-socialni župan dr. Luiger, je prepovedal volitvemu odboru nabiti v mestu češke plakate. Na Dunaju je, kot že znano, čez 300.000 Čehov.

(Nov minister ogrske deželne brambe) Sedanjí ogrski brambovski (hondev) minister baron Fejérváry stopi zaradi bolezni v pokoj. Na njegovo mesto imenujejo sekcijkega načelnika v vojnem ministerstvu fidal. Jekelfalussy ali pa pribočnika nadvojvode Jož. fa. fidal. pl. Bolla.

(Razkralj Milan — konfiskovan) Belgrajška policija hodi po prodajalnah ter zaplenja vsako podobo bivšega kralja Milana. Celo razglednice z njegovo podobo zapadejo konfiskaciji.

(Prvo bogoslovno vseučilišče v Italiji) V Bari ustanovi italijanska vlada popolnoma samostojno bogoslovno vseučilišče. Načelnik minister je poklonil iz verskega zaklada 80.000 lir, 20.000 lir da kralj, ostalo prispevajo cerkve.

(Med Vatikanom in Francijo) so nastale diference. Waldeck Rousseaujev kabinet se je papežu silno zameril, ker namerava odpraviti verske redove po francoskem. Leon XIII. očita Francozom nehvaležnost, češ, da se imajo za svoje odločno mesto, katero zavzemajo v kineški zadevi, zahvaliti edino katoliškim misijonarjem, in da je baš papež sodeloval pri moralni ednosti Francije.

(Ruski car in Krüger) Znašo je, da je ruski car že skoro popolnoma okreval in da že opravlja osebno državne posle. Zdaj namerava odpotovati na jug, kjer vzprejme baje v avdijenci predsednika Krügerja.

(Vojna v južni Afriki) V zadnjem času so zajeli Buri glavno angleško stražo v Helveciji ter ubili 50 Angležev, 200 so jih pa vjeli. V kapski koloniji je več burskih oddelkov, ki se bjejo neprestano z Angleži. V Italiji je došel te dni brat generala Bothe ter izrazil, da vojska traja lahko še več let in da izgube Angleži lahko še kapsko kolonijo. Zdaj je že ves severni del Kaplandije od de Aara pa do dežele Basutov v burski oblasti. Kaplandci so Burum vedno v pomoč, zalagajo jih s živili in streljivom ter se bojujejo z njimi skupno proti svojim zatiralcem.

(Vojna na Kitajskem) Kitajci so vzprejeli baje vse pogoje velesil, ki so jim jih stavile glede miru in je kitajski cesar izrekel željo, naj bi se mirovna poganjanja pospešila. Istotako sta princ Čing in Li Hung Čang izjavila, da sta pripravljena vzprejeti mirovne pogoje.

Narodno-gospodarske novice.

Navajajmo mladino k štedljivosti!

Vendar pa ni dovolj, ako skrbimo ljudstvu le za večjo izobrazbo, in kriva je misel, da stem, ako mladini upepljamo nčenosti in znanosti ter ji blažimo srce, vzgajamo ob ednem dobre gospodarje. Vsakdo se o tem lahko prepriča. Nekateri ljudje, ki so zelo izobraženi, imajo manj

smisla za štedenje in gospodarstvo nego drugi, ki so se manj učili. Če se pa pravčasno navadimo na štedenje, mladina nam dokazuje, da so prvotni duševni veliki bili prav grozni zapravilci. Znašo je, da je imel Cesar, ki je bil velik vojvoda, državnik in pl. svetelj, več milijonov dolga. Mirabeau, najslavnejši govornik izra časa francoske revolucije, bil je celo svoje življenje do udes v dolgovi, in karavno je imel velikanse dohodke, bil je še namreč postelji svojemu krojaču dolžen denar za svatovsko obleko. Pisatelj Lamartine, ki je imel nad dvestotisoč frankov letnih dohodkov, je vse zapravil, tako, da so nazadnje prijatelji zanj pobirali falldare. Tudi slavni Anglež Byron je valed svoje neizmerno potratnosti že v mladih letih zabredel v velikanske dolgove, tako, da so mu že prvo leto po njegovi ženitvi sedemkrat rihili hišo in vse premoženje. Tudi o nekaterih slovenskih znamenitih možeh moglo bi se pripovedovati, kako slabi gospodarji so bili v kljub svoji izobrazbenosti in učenosti. Sentimentalci izmed občinstva se britko pritožujejo, zakaj je neusmiljena usoda, te za narod toli zaslužne može tepla s pomanjkanjem in nezgodami. Toda usoda je bila pri vsem tem popolnoma nepristranska, kaznovala in tepla jih je le njihova gospodarska nemarnost in neprevidnost. T. in drugi slavni zapraviljivci so baš svarilen vzgled, da niti najženijalnejši ljudje ne smejo brez kazni zanemarjati splošnih pogojev ljudskega blagostanja, pokazali so pa tudi, da smisel za razumno gospodarstvo ne izvira sama ob sebi iz učenosti, ampak, da se vsakdo, tudi učenjak pri vsem drugem mora še posebej učiti štediti in debto gospodariti. Da se marikateri zapraviljivi prepriča, dasiravno morebiti že prepozno, o ti nujni potrebi, dokazuje nam slovoči pisatelj „Župnika Wakeheldskega“, Goldsmith, ki je dasi je imel v svoji mladosti velikanse dohodke, sam o sebi pravi, da se v Evropi jedva nabaja edno kraljestvo, kjer bi on ne imel dovolj. Vedoč iz lastnega prepričanja, kolika nesrča je za vsakogar zapravljivost, piše je svojemu bratu nekoč pismo sledeče zanimive vsebine: „Uči, dragi brat, svojega sina štedljivosti in skrbnega gospodarstva. Spomni ga žalostne usode njegovega po svetu tavajočega strica, ki se je iz knjig učil velikodušnosti, predno ga je britka skušnja naučila previdnosti v gospodarstvu.“

Kdor hoče vzgojiti štedljive može in žene, mora že dečke in deklice ne le splošno poučevati, ampak še zlasti učiti štedljivosti ter jih tudi praktično navajati k skrbnemu gospodarstvu z njihovim premoženjem, posebno pa z denarjem. To prepričanje je napotilo najnaprednejše evropske države, da so ne le ustanovile razne svojemu namenu primerne štedilne zavode za majhne denarne zneske, ampak da so uvedle pouk o gospodarstvu tudi v začetne ljudske šole. V tem smislu je storila prvi korak Belgija, ki je z navajanjem mladeži k štedljivosti počela najprej v zasebnih šolah, zlasti sirotišnicah, a pozneje tudi v javnih ljudskih učilnicah. Njenemu zgledu je sledila Anglija, Francija in deloma celo Italija. Ali je mar baš tem državam bilo tega koraka tako nujno potreba in drugim ne? Tako bi se človek nehotе vprašal. A pravilneje bi menda bilo sklepati, da v Angliji, Franciji in Belgiji baš javna skrb za pospeševanje štedljivosti pri mladem naraščaju veliko pripomore k večjemu blagostanju prebivalstva. Veščaki trdijo ednoglasno, da je tako poučevanje v mnogih krajih imelo nepričakovano lep uspeh in pri otrokih in pri odraslih ljudeh.

Tudi Avstrija je po zgledu Anglije ustanovila pred poldrugim desetletjem svojim državljanom i tostran i onstran Litve prevažen zavod, c. kr. poštno hranilnico, katera po svoji modro premišljeni uredbi in uzorni upravi omogočuje štedenje i najskromnejšemu občanu in zlasti tudi pospešuje štedljivost naše mladine. Dasiravno pri nas še ni pridrlo prepričanje, da bi se otroci javnih ljudskih šol naj poučevali tudi posebej o štedljivosti kot posebnem učnem predmetu, vendar se moremo opravičeno nadejati, da bode krepost štedljivosti zlasti vsled imenovanega hranilnega zavoda naša pot med vse sloje prebivalstva in da se udomači pred vsem tudi med našo mladino. Saj ni dvomiti, da se nahaja med

namí dovolj pravih prijateljev mladine, in ako ti s svojim uplivom dosežejo, da se potem štedenja razjasni nežni mladeži in ako isti pripomorejo, da se pridno posluži kot pripomočka javnih poštne hranilnic, tedaj mora nastati tudi v naših gospodarskih in posredno tudi družabnih razmerah blagodejen obrat na boljšo stran. Da smo pa na jasnem glede poslovanja omenjene naše c. kr. poštne hranilnice, pogledjmo si na kratko zgodovino, uredbo, namen in današnji razvoj poštne hranilnice ne le pri nas ampak tudi na tujem, od koder smo jih sprejeli tudi mi.

(Dajle prihodnjč.)

Književnost.

(„Večer na obali Opatije“) naslovno sliko v letošnjem „Ilustrovanem narodnem koledarju“ natisnili smo z dovoljenjem po izvirni olinjati sliki, katero je naslikal po naravi g. Srečko Magolič l. 1899 na obali Opatije. Slika je krasna, žal samo, da vse finosti in živosti barv originala ne pridejo v knjižotisku k pravi veljavi.

(„Zvončka“) I. prva številka izide nekoliko dni pozneje zaradi izdelovanja nove glave, ki jo je izdelal za list arhitekt Ivan Jager. Prosimo častite naročnike, naj malo potrpe to pot, v prihodnje bo list redno izhajal.

(Knjižotržec J. Giontini) v Ljubljani izdal je za Božič slovenski mladini 4 nove knjige in sicer 7 povestic Rudolf Vrabla, zbranih v knjigo „Božični dnovi“ (cena 32, s pošto 35 vin.), povest „Nezgod na Palovanu“ s sliko, (c. 40, s pošto 45 vin.), „Pri Vrbovčevem Grogi“, povest za dečke in deklice v dobi od 7. do 12. leta s sliko. Po nemškem izvirniku spisal J. Leban (c. 40, po pošti 43 vin.), „Strelec“, angleški spisal I. F. Cooper s sliko (c. 43, po pošti 48 vin.)

Razne stvari.

(Reforma pri kazenskem postopanju) Ravnokar prinašajo listi poročilo, da se konečno tudi v Avstriji nekaj ukrene glede na mlajše postopanje posebno pri preiskovalnem zaporu. Statistika je dokazala, da l. 1896 jih je bilo v preiskovalnem zaporu 56%, po nedolžnem to je okoli 22.000 oseb. Potrosilo se je za take po nedolžnem priprte osebe 100.000 gl. Ako se to upošteva se pač vidi nujnost reforme.

(Glavo je odtrgalo) na božični dan konduktjeru Klewentu na postaji Liesing pri Dunaju. Ko je pregledoval Klewenta vagone, je padel s strehe tako, da je imel vrat na tiru ter mu je kolo odrezalo glavo. Pokojnikova žena se je hotela usmrtiti.

(Legar v bolnišnici.) V Oseku razsaja legar, toda samo v bolnišnici. Umrl je že za legarjem zdravnik dr. Vojnovič. V mestu ni med prebivalstvom te bolezni.

(Tužna družinska žaloigra) se je odigrala te dni v komornskem komitatu na Ogrskem. Posestnik Aladar pl. David je izgubil pred dvema tedni vsled škrlatinke tri otroke. O božičnih praznikih sta prišla domov še ostala dva sina, ki sta študirala na Dunaju. A tudi onadva sta zbolela in umrla tekom dveh dni. Vsled žalosti je zadet mater mrtvoud, in je umrla, a obupani soprog in oče še je na novega leta dan ustrelil na grobu svoje žene.

(Sveto leto je minilo) in Leo XIII. je sam z veliko slovesnostjo zaklenil sveta vrata v cerkvi sv. Petra. Nad 300.000 romarjev je obiskalo lani papeževo stolico, a med temi ni bilo niti edne kronane glave in prav malo odličnikov. Razun mnogih, jako dragocenih darov je bilo papežu poklonjenih za Petrov novčič osem milijonov frankov.

(Papež — pesnik) Papež Leo XIII. izda kmalu daljšo pesem, s katero pozdravlja novo stoletje — ter postavi s tem krščansko nasprotje Horacovemu „Carmen saeculare“.

(Olajšave v dopisovanju z vojniki na Kitajskem) Trgovinska ministra obeh državnih polovic sta dovolila v osloboditev od poštne za pisma (do 70 gramov) in dopisnice, naslovljene na moštvo eskadre v vzhodni Aziji (ladije „Cesarica in kraljica Marija Terezija“, „Cesarica Elizabeta“, „Aspern“, „Zenta“), in za pisma oziroma dopisnice, ki jih pošilja moštvo imenovanih ladij v Avstro-Ogrsko. Takim popisom, ki morajo seveda imeti natančni naslov (ladijo) je dodati označilo: vojna pošta (Feldpost).

(Na Belgijskem) v vasi Beallies je več oseb umrlo na neki, doslej neznan bolezni. Bolni v 48 urah umre, truplo pa popolnoma počni. Več trupel so zdravniki preiskali, a vzroka bolezni še niso mogli najti.

(100.000 žen manj) kot moških je po zadnjem ljudskem štetju v Rusiji. V Petrogradu, Kijevu, Odesi pride približno 80 žensk na 100 moških. V Italiji je ravno nasprotno.

Loterijske številke.

Trst, dne 29. decembra 1900. 19. 65. 89. 29. 90.
Lino. 29. 11. 20. 87. 89

Zahvala.

Srečno zahvalo izrekamo vsem, ki so ob smrti našega nepozabnega soproga, oz. očeta, deda, brata, in tasta, g.

Jakoba Kobilca

nam izkazali svoje sočutje. Posebno se še zahvaljujemo sl. „Celjskemu pevskemu društvu“ za mili žalostinki ter cenjenim darovalcem krasnih vencev.

V Celju, dne 2. januarja 1901.

(18) Zalujoči ostali.

Prodaja se

radi bolezni posestnika lepo posestvo v velikem kraju na Spodnjem Stajarskem, blizu železnice, na katerem je že mnogo let mesarija in krčma z dobrim uspehom. Cena 28.000 kron. Blizu 9 orolov travnikov in njiv ter nekoliko gozda. Polovica kupnine ostane lahko vknjižena na posestvu. Več pove upravnistvo našega lista.

Št. 3.
Š. v.

Zahvala.

Ob „božičnici“ dne 21. XII. 1900. l. je dobilo tudi takrat 50 dečkov tuk. zavoda raznih oblačil za pozimski čas.

Vsem blagim dobrotnikom, ki so v to pripomogli, izreka podpisano vodstvo v imenu obdarjenih revnih učencev tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Vodstvo celjske okoliške deške šole.

Na Čatežu ob Savi, blizu železniške postaje Brežice

je naprodaj

na rastu več tisoč kostanjevih drogov (palic) 4—5½ palcev debelih, 12—15 metrov visokih. Isti so prikladni za katanje kolja.

Več se izve pisмено ali pa ustno od 15. januarja pri g. Franju Miheliču v Čatežu

(14) 2—1 Resno misleča ženitna ponudba.

Mlad trgovec, star 26 let, želi radi pomankanja znanja priti v dotiko z dobro vzgojeno gospico, izsajajoč primerno premoženje v denarjih, ali še rajši večjo trgovino z dobrim prometom v lastnih rokah, oziroma ima isto v kratkem podedovati.

Pisma s sliko, koja se prilično vrnejo, prosim pod „Plemenito srce“ na upravnistvo „Domovine“ do konca t. m.

Tajnost v vsakem oziru sveta stvar.

Najlepše posestvo!

Gostilna, trgovina, žaga, mlin, mesarija itd. z 30 orali zemljišča, na okrajni cesti in pri fari, je vsaki čas naprodaj. — Več pove upravnistvo našega lista.

(530) 2—2

Vestna in pridna

prodajalka

katera ima zmožnost, trgovino sama voditi, sprejme se pod ugodnimi pogoji; kje pove upravnistvo tega lista.

(533) 2—2

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Spitalske ulice šte. 2.

Slov. skladni in stenski koledar za leto 1901

trgovina Dragotin Hribarja v Celju.

Skladni koledar velja 1 K, po pošti 10 v več
Stenski koledar velja 40 v, po pošti 10 več.

Dobi se tudi

mala in velika pratika
na debelo in drobno.

Učenca

z dobrimi šolskim spričevalom sprejme takoj

trgovina z mešan'm blagom

Slavinec & Šeleker

Smartno pri Litiji. — Kranjsko.

Moric Rauch

steklar v Celju, Rotovške ulice št. 4.

Priporoča svoje največje delo, vsa kovrstna stekla in porcelanske posode za gostilne, kavarne in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zbogov vsakovrstnih najfinjših elinatih barv. Največje izmer zrcal in podob vseh velikosti v okviru in brez njih.

Posebno pa opozarja: slavnobestvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovejših

svetilnic za gostilne

z izredno svetlobno jakostjo, kakor tudi od pri prostih do najkrajših namiznih in visečih svetilnic po najnižjih cenah.

Priporoča se tudi za vsakovrstna steklarska dela pri novih steklah in sprejema vse v njegovo stroko spadajoče poprave ter jih izvršuje solidno, točno in ceno.

Posebno opozarjam tudi na svojo bogato zalogo krasnih godovnih daril po jako nizkih cenah.

(124) 5

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

(294)

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo rabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na giroconto 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzlaga.

Eskompt menic pajkulantneje

(391)

Borzna naročila.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu mestnemu svetu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice, lepo v senci posušene, da lepo zeleno barvo obdrže, po najnižjih cenah. Kakor: bezgovo gobo, kamilice, tisočrožo, malisko štupo, lipovo cvetje, belih vse rastline, cvetke in koreninice; tudi kupim vsake vrste deželne pri-delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, prosa, konoplje, laneno seme in ržene rožičke. Ob času vsako sadje, vse deželne prideleke po najnižjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, bruske, itd., vse po najnižjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-vošene sveče v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni hmelj ter divji in pravi kostanj.

„Kmetijska zadruga v Žalcu“ naznanja vsem onim kmetovalcem, kateri se niso mogli udeležiti, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-maževa žindra, kakor živinska sol, pri Antonu Kolencu, trgovcu v „Narodnem domu“ v Celju, kam r se naj obrnejo neudi zadruga.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“ vknjiš. zadruga z omejenim poročtvom v Žalcu

Svoji k svojim!

Naprodaj

je enovprezna kočija in en koleselj ter elegantne modne sani po nizki ceni. — Sprejem v službo pridnega žagarja, ki bi znal tudi delo v mlinu.

Josip Zaveršnik

Št. Peter v Savinjski dolini

Molitvene bukvice

priproste, kakor tudi v najfinjših vezih, po vsakovrstni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celju

Posebno opozarjamo preč. g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.